TÜRK DİLİ

*AYLIK DİL VE EDEBİYAT DERGİSİ * Cilt XIX, Sayı 207, 1 Aralık 1968*

pir sultan abdal / abdülbâki gölpınarlı

Bir yandan Anadolu'nun, Orta Asya, İran ve Harezm ile Suriye ve Mısır arasında bir geçit ülkesi oluşu, bir yandan Moğol akını yüzünden, doğudan bir insan selinin akmasına, bilhassa XIII. yüzyıldan itibaren Anadolu'da çeşitli mezhep mensuplarının bulunmasına sebep olmuştu.

[1] Bu mısra, yeniçerilerin gülbangine girmiştir.
[2] Bu mısraın ilk cüz'ü, sûfîler arasında atasözüdür.

Selçuk devletinin hüküm sürdüğü yerlerde düşünce özgürlüğünün bulunuşunun, aynı zamanda Moğol akını yüzünden bu devletin askerî ve idarî kudretinin bozuluşunun da bunda büyük bir etkisi vardı. Böylece Anadolu'da, şeriat esaslarına uyan, fakat Şiî, yahut Sünnî, yahut da İslâmda akıl yolunu tutanlar diyebileceğimiz İ'tizâl' inancını benimseyenler, bu yollarda yürüyen bilgin ve sûfîlerle beraber Bâtınî temayülleri yürüten topluluklar da bulunmaktaydı. Çoğu gezginci olan Rum Abdalları, Kalenderîler, Câmîler, Haydarîler, yahut Fütüvvet yolunun savaşla uğraşan Seyfî kolu olan Alp erenler (Rindler–Gaaziyân–ı Rûm), bu zümrelerdendi. XV. yüzyılın sonlarına doğru ve XVI. yüzyılda, bunların hemen hepsini Bektaşîlik temsil etti, yalnız Fütüvvet ehli, esnaf ve sanat erbabı arasında kaldı.

İktisadî çöküntü, tasavvufun yayılmasını sağlamakta, hükümet adamları, hatta hükümdarlar bile bu zümreler vasıtasıyle kuvvetlenmek, kuvvetlerini korumak için bunları tutmaktaydı. 1240'ta güçlükle bastırılan Babalılar isyanı, Selçuk şehzadesiyim diye ortaya atılan ve ilk zamanlarda Babalılardan olan, 1278'de Konya'yı zaptedip adına hutbe okutan, nihayet yakalanıp derisi yüzülerek idam edilen Cimrî'nin tertiplediği isyan, hem bu çöküntünün, hem devlet düzeninin, hem de aşırı inançlar besleyen yerli ve göçebe halkın, hükümete karşı ayaklanmasıydı. Bastırılan bu isyanlar, dökülen kanlar, yeni isyanların tohumunu ekmekte, bu tohumu sulayıp geliştirmekteydi.

Selçuk İmparatorluğunun tarihe karışmasından sonra beliren yerli beyliklerde bu zümrelere, bu inançları besleyen topluluklara dayanmak zorundaydı. Netekim Osmanoğullarının kuruluşunda Alp erenlerin büyük bir rolü olmuştu. Osmanoğullarının fetret devrinden faydalanmak isteyip Babalılar isyanı gibi bir isyan hareketi hazırlayan ve 1420'de Serez'de idam edilen Bedreddin'e uyanlar, ellerindeki tımar ve ziameti, yahut elde ettikleri memuriyeti kaybeden beylerdi; fakat bu isyanda dövüşen ve kan dökenler, Babalılar isyanını tertipleyenlerin inançlarını güdenlerdi; nitekim Cimrî'ye yardımcı olanlar da kızıl külahlı göçebeler ve bugün Tahtacılar diye anılan Ağaçerleri boyuydu.

XIV. yüzyılda İran Azerbaycanındaki Erdebil şehrini merkez edinip Halvetiyye ile Kalenderiyye'yi birleştirerek Safaviyye ve Erdebiliyye denen tarikatı kuran Seyyid Safiyyüddîn İshak–ı Erdebîlî'nin (1334) kırmızı ve On iki İmam'a işaret olmak üzere on iki dilimli taç giydiğini, sonradan bu taca, aynı soydan gelen Şah İsmail'in (1523) babası Haydar'a nispetle Haydarî taç dendiğini bildiğimiz gibi Safiyyüddîn'in oğlu Musa Sadreddîn'in torununun oğlu ve İsmaîl'in dedesi Şeyh Cüneyd'in (1472), II. Murad zamanında Anadolu'ya geldiğini, Safavî propagandasına başladığını, padişahtan, Anadolu'da yerleşmesine müsaade istediğini, fakat bir tahtta iki padişah olmaz cevabıyle müsaade edilmediğini, Konya'ya, oradan Halep'e gittiğini, takibe uğradığından Trabzon'dan doğu illerine

gidip Uzun Hasan'ın kızkardeşini aldığını ve gene Erdebil'e dönüp Şamahı beyiyle giriştiği savaşta şehit olduğunu, Anadolu'da Erdebil ocağına uyanların, birbirlerini "Şah" diye selâmladıklarını, hacca gitmeyip, biz ölüye değil, diriye gideriz diyerek Erdebil'e gittiklerini, II. Beyazıt zamanında bunların bir kısmının Rumeli'ye sürüldüğünü Âşıkpaşazade'den ve başka kaynaklardan öğreniyoruz. Hacı Bayram-ı Velî'nin (1429–1430) şeyhi ve Safiyyüddîn'in oğlu Musa Sadreddîn'in oğlu Alâeddîn'in halifesi olan ve Somuncu Baba diye anılan Kayserili Hâmid-i Velî'nin (1412–1413),Konya'da, Sımavakadısı oğlu Bedreddin'le görüştüğünü de torunu Halîl'in yazdığı "manâkıb" haber veriyor (A. Gölpınarlı – *Sımavnakadası oğlu Şeyh Bedreddin;* İst. Eti yayınevi–1966, s. 110; A. Gölpınarlı, Prof. İsmet Sungurbey: *Sımavnakadısı oğlu Şeyh Bedreddin Manâkıbı*; İst. Eti–1967, s. 87). Fütüvvet ehlinin, Osmanoğulları diyarında, Fatih devrinden itibaren İran'a bağlı ve Safavî propagandacısı bir zümre haline geldiğini de Şeyh Seyyid Gaybî oğlu Şeyh Seyyid Huseyn'in *Fütüvvet–Nâme*'siyle Razavî nin *Fütuvvet–Nâme*'sinden anlamaktayız (Bu bilgiler ve kaynakları için *Mevlânâ Celâleddin*; III. basım; İst. İnkılâp K. 1959, s. 4–21, *Mevlânâ'dan sonra Mevlâvîlik*; aynı k. 1953; s. 3–13; *Yunus Emre ve Tasavvuf*; İst. Remzi K. 1961;s. 1–9; *İslâm-Türk illerinde Fütüvvet taşkîlâtı ve kaynakları*; İst. Üniv. İktisat Fk. Mecmuası; No. 1–4; 1955–1956; *Şeyh Seyyid Gaybî oğlu Şeyh Seyyid Huseyn'in Fütüvvet-Nâmesi*; aynı mec. No. 1–4; 1955–1956; *Alevî–Bektâşî Nefesleri*; İst. Remzi K. 1963, s. 83–88; adlı kitaplarımıza ve makalelerimize bkz.). İran'a bağlılık zaman zaman, Şeyh Cüneyd, yahut onun sırrına mazhar tanınan Celâl, Zulkadrlu'dan Sunğlenoğlu ve Atmaca, Hacıbektaşoğlu Şah Kalender, yahut da Pir Sultan Abdal gibi İran lehine isyan edenleri yetiştirmiş (*Nişancı Tarihi*; İst. 1279 H. s. 252–253; A. Gölpınarlı–Pertev Nailî Boratav: *Pir Sultan Abdal*; Ankara Üniv. yayın. Ankara–1943), XIX. yüzyıla kadar bu bağlılık ve Osmanoğullarının tenkîl hareketi devam etmiştir (*Alevî–Bektaşî şairleri*; s. 87–88).

Pir Sultan Abdal, Alevîlerce yedi büyük şairin biridir. Öbürleri Nesîmî, Hatâyî (Şah İsmâîl-i Safavî), Pir Sultan'ın mürîdi Kul Himmet, Fazîlet -Nâme sahibi ve Kalenderî Otman Baba postunda oturan Akyazılı mensubu Yemînî ve XVI. yüzyılın ilk yarısında Necef'te vefat eden Vîrânî'dir.

Pir Sultan'ın yaşayışını ve macerasını, ancak menkabesinden ve şiirlerinden öğrenebiliyoruz.

Pir Sultan Abdal'ım destim dâmanda
İsmim Koca Haydar aslım Yemen'de
Garip başa bir hal gelse zamanda
Orda her kişinin dostu bulunmaz

*

Pir Sultan'ım Haydar şunda
Çok keramet var insanda
O cihanda bu cihanda
Ali'ye saydılar bizi

*

Pir Sultan'ım Haydar heman
Dağları bürüdü duman
İşte İncil işte Kur'an
Seçebilirsen gel beri

dörtlüklerinden, adının Haydar olup aslının Yemen'li olduğunu öğreniyoruz. Yemen yüzyıllar boyunca Bâtınîlerin merkezlerinden biri olmuştu; belki Pir Sultan'ın atalarından biri orda bulunmuştur. Fakat Âlevîlerde Pir Sultan soyundan geldiklerini söyleyen ve Peygamber soyuna mensup olduklarını iddia eden dedelerin ellerinde tarihî bir belge olmadığından biz, onun Yemen'li birisinin soyundan geldiğine ve Seyyid olduğuna inanmamakta mazuruz.

Bize de Banaz'da Pir Sultan derler
Bizi kem kişi de bellemesinler
Paşa hademine tenbîh eylesin
Kolum çekip elim bağlamasınlar

dörtlüğüyle başlayan şiirinde, Yıldızdağı'na hitabından, kızının olan, yahut onun ağzından yakılan ağıtta,

Pir Sultan kızıydım ben de Banaz'da
Kanlı yaş akıtdım baharda güzde
Dedemi astılar kanlı Sivas'ta
Darağacı ağlar Pir Sultan deyü

dörtlüğünden, onun Sıvas'ın Banaz köyünden olduğunu anlıyoruz.

Yürüyüş eyledi Uram üstüne
Ali nesli güzel İmam geliyor
İnüb temennâ eyledim destine
Ali nesli güzel imam geliyor

dörtlüğüyle başlayan şiirindeki

Meydana çıkar görünü görünü
Kimse bilmez evliyanın sırrını
Koca Haydar şâh-ı cihan torunu
Ali nesli güzel imam geliyor

dörtlüğünden de onun, Şah İsmail'in babası Şah Haydar'ın torunu ve Şah İsmail'in oğlu Şah Tahmasb zamanında, yani XVII. yüzyılda isyan ettiğini öğreniyoruz. Bir şiirindeki,

Yetmiş üç er idik girdik bu yola
Yalbırdak kılıçlar hep aldık ele
İman Kur'an nasîb olsa bir kula
Kudretden okunur onun Yâsîn'i

dörtlüğünden, bu işe yetmiş üç kişiyle atıldığını, herhalde bu isyanın sonradan büyüdüğünü, sonunda da Hızır Paşa tarafından tutulup astırıldığını anlıyoruz. Hızır Paşa'nın adı, onun şiirlerinde de geçer. Zamanı bakımından, 1552'de Köstendil, 1560'ta Bağdat Beylerbeyi olan ve 1567'de ölen Hızır Paşa'nın bu isyan hareketini bastırdığını sanmaktayız.

Pir Sultan'ın hayatı da destanlaşmıştır. Alevîlere göre Hızır Paşa, onun tâliblerinden, yani müritlerindendir ve Alevîdir; Hafik'in evvelce Alevî olan Sofular köyündendir. Paşa, Banaz'a gelince Pir Sultan'a gitmiş; Pir demiş, bana himmet etsen de büyük bir makama ulaşsam. Pir Sultan, Hızır demiş; vezir olursun ama gelir, beni astırırsın. Hızır, İstanbul'a gelip bir hizmete girmiş; zamanla mertebesi yücelmiş; paşa olup Sıvas'a gelmiş. Gelince de ilk işi Pir Sultan'ı ayağına çağırmak olmuş. Hızır Paşa'nın yanına giden Pir Sultan, onun serdirdiği sofraya oturmamış; Hızır demiş, sen ziyan ettin; yemeğini yemem; ben değil, köpeklerim bile yemez. Banaz'daki iki köpeğine seslenmiş. Yemeği köpeklerin önüne koymuş; koklamamışlar bile. Buna çok içerleyen Hızır Paşa, Pir Sultan'ı Sıvas'taki Toprak Kalesine hapsettirmiş. Bir zaman sonra onu çağırtıp içinde Şah'ın adı geçmeyen bir şiir söyle, seni bağışlayayım demiş. Pir Sultan,

Hızır Paşa bizi berdâr etmeden
Açılın kapılar Şah'a gidelim
Siyaset günleri gelip yetmeden
Açılın kapılar Şah'a gidelim

*

Kul olayım kalem tutan eline
Kâtip ahvâlimi Şah'a böyle yaz
Şekerler ezeyim şîrin diline
Kâtip ahvâlimi Şâh'a böyle yaz

*

Karşıdan görünen ne güzel yayla
Bir dem süremedim giderim böyle
Ala gözlü pîrim sen himmet eyle
Ben de bu yayladan Şah'a giderim

dörtlükleriyle başlayan üç şiir söylemiş. Şiirlerin her dörtlüğünde Şah anıldığından Paşa, Pir Sultan'ın asılmasını buyurmuş. Bu sefer Pir Sultan,

Bize de Banaz'da Pir Sultan derler

mısrasıyle başlayan deyişini söylemiş. Hızır Paşa da onu astırmış. Fakat ertesi sabah Koçhisar yolunda Seyfe belinde, Malatya yolunda Kardeşler Gediğinde, Tava boğazında görünmüş. Asıldığı yere gidenler, darağacında hırkasını asılı bulmuşlar; kendisi sırrolmuş.

Pir Sultan darağacından inince İran'a yönelmiş; tutmak isteyen asesler Kızılırmak köprüsüne gelmişler. Köprüyü geçen Pir Sultan köprüye, köprü gel demiş. Köprü suya batmış; asesler beri yanda kalakalmışlar. O, doğruca Horasan'a gitmiş; Şah'ın huzuruna varmış; bir nefes okuyup Erdebil'e yürümüş. Oraya varınca yatıp ölmüş ve oraya gömülmüş.

Gene rivayete göre Pir Sultan'ın bir kızı, üç oğlu varmış. Elimizde kızına ait bir ağıt var; fakat onun ağzından da yazılmış olabilir. Oğullarından Ali, Banaz'ın üstündeki çam korusunda yatmaktadır. Emir Galip, Dersim'dedir. Pir Mehmet, Tokat'ın Daduk köyünde yatıyor.

Aşk oduyla ciğerleri dağlıyım
Boş değilim bir ıkrara bağlıyım
Abdal Pir Sultan'ın Abdal oğluyum
Adım Pir Muhammed pirim Ali'dir

dörtlüğüyle biten bir nefesi, daha da birkaç nefesi vardır.

*

Kaynağını Yunus'ta bulan, ordan coşup akan, köpürüp coşan Alevî -Bektaşî edebiyatının en lirik şairi, şüphe yok ki Pir Sultan'dır. Şiirleriyle inancını yaymaya çalışan, inancı için can veren bir şair olmakla beraber tasavvuf, onda pek geri planda kalır. Kendi yaşayışı, yaşadığı ve özlediği dilek, çevresi, başına gelenler ve dumanlı dağlar, karlı yamaçlar, bel vermez doruklar, iz belirtmez yöreler, gül, sarıçiğdem, kış, bahar, sis... sağlık, hastalık... Anadolu ve dünya... ölüm ve yaşayışa bağlılık, yaşama sevgisi... telli turnalar, ılgıt ılgıt esen yel, sazı ve köylüsü, köylüsünün öküzü; herşey onda dile gelir. Bazı şiirlerinde o kadar lâdînîleşir, o kadar beşerî bir hal alır ki insan şaşırır kalır. Sevgisi ve sevdikleri, ölüm ve ayrılık acısı; herşey, herşey vardır onda.

Dost elinden dolu içmiş deliyim
Üstü kan köpüklü meşeseliyim
Ben bir yol oğluyum yol sefîliyim
Ben de bu yayladan Şah'a giderim

dörtlüğündeki "meşeseli"ni anlayamamıştım; meşelikten, ormandan gelen yeşil, sarı, kırmızı yaprakları sürüp götüren, akıp giden bir sel, bir dere sanmıştım. İç Anadolu'da anlattılar; meşeseli, düşündüğüm sel değilmiş

meğer. Ortalık apaydın, güneş pırıl pırıl; gökte bir leke, bir tek bulut bile yok. Fakat dağda yağmur, sağnak halinde yağmış; ovada kimsenin haberi yok. Derken birdenbire bir seldir ovayı kaplıyor; dizboyu, yerine göre adamboyu yükseliyor; bozbulanık sel, coşup köpürerek akmaya başlıyor. Önüne geleni sürüklüyor; fidanları söküyor; davarları, kocabaş hayvanları, kendini kurtaramayan insanları alıp götürüyor; feryat, figan, çığlık, ses, selin çağıltısına gömülüp gidiyor. İşte meşeseli buymuş. Ben de bir kez kapılayazdım bu sele. Gerçekten de bu sel, üstü kan köpüklü bir seldi. Bunu anladıktan sonra Pir Sultan'ın dörtlüğü, tam anlamını kazandı. Dost elinden dolu içip deliren de böyle köpürür, akar, agyarı siler, süpürür, gözü bir şeycik görmez elbet.

Göverüben ben de bostan olursam
İllerin diline destan olursam
Kara toprak senden üstün olursam
Ben de bu yayladan Şah'a giderim

dörtlüğü, kendince başarılması gereken bir işe girişip dönmemeye andiçen, çabalayan, fakat ölümünü de düşünen birinin direnişini dile getirmektedir.

Pir Sultan Abdal'ım üçler yediler
Bu yolu erkânı böyle kodular
Allah verdiğini almaz dediler
Bana verdiğini aldı neyleyim

dörtlüğü, başlara gelmemesi dilenen bir acının, yürekleri ezen bir ifadesidir.

Öküzün damını alçacık yapın
Yaş koman altında, kuruluk sepin
Koşumdan koşuma gözlerin öpün
İrencberler hoşça tutun öküzü

dörtlüğünü okuyan şehirli, ancak bir acıyış, bir sevgi duyar; ama köylü anlar bunun gerçek anlamını.

Yunus yolunu tutan halk şairlerimiz arasında, Yunus'ta şahsiyetini yitirmeyen, onun edası yerine kendinin, halkının, devrinin deyişini şiir yapan ozanlar içinde Pir Sultan'ın gerçekten de yüksek bir yeri vardır. Onda ve Karacaoğlan, Dadaloğlu gibi lâdînî halk ozanlarında musammat da kalmamış, şiir, asıl Türk şiirinin dörtlüğünü esas kabul etmiştir. Pir Sultan'ın kudretinde, medrese bilgisine sahip olmayışının, divan edebiyatının tesiri altında kalmayışının da büyük bir rolü olduğu şüphesizdir. Divan edebiyatına özenen halk şairi, her iki bölümde de silik kalmıştır.

Artık bu, en didaktik şiirinde bile lirik bir heyecanı dile getiren, inancını heyecan, heyecanını şiir halinde ifade eden büyük şair hakkındaki sözlerimizi keserek, deyişi ona bırakırsak herhalde daha yerinde bir iş etmiş oluruz.

ÖRNEKLER

Hızır Paşa bizi berdâr etmeden
Açılın kapılar Şah'a gidelim
Siyaset günleri gelip yetmeden
Açılın kapılar Şah'a gidelim

Gönül çıkmak ister Şah'ın köşküne
Can boyanmak ister Ali müşküne
Pirim Ali On ik'İmam aşkına
Açılın kapılar Şah'a gidelim

Her nereye gitsem yolum dumandır
Bizi böyle kılan ahd ü amandır
Zincir boynum sıktı hayli zamandır
Açılın kapılar Şah'a gidelim

Yaz selleri gibi akar çağlarım
Hançer aldım ciğerciğim dağlarım
Garip kaldım şu arada ağlarım
Açılın kapılar Şah'a gidelim

Ilgıt ılgıt eser seher yelleri
Yâre selâm eylen Urum erleri
Bize peyik geldi Şah bülbülleri
Açılın kapılar Şah'a gidelim

Pir Sultan'ım eyder mürvetli Şahım
Yaram baş verdi sızlar ciğergâhım
Arşa direk direk olmuştur âhım
Açılın kapılar Şah'a gidelim

*

Gelmiş iken bir habercik sorayım
Niçin gitmez Yıldızdağı dumanın
Gerçek erenlere yüzler süreyim
Niçin gitmez Yıldızdağı dumanın

Alçağında al kırmızı taşı var
Yükseğinde turnaların sesi var
Bende bilmem ne talihsiz başı var
Niçin gitmez Yıldızdağı dumanın

El ettiler turnalara bazlara
Dağlar yeşillendi döndü yazlara
Çiğdemler takınsın söylen kızlara
Niçin gitmez Yıldızdağı dumanın

Şahın bahçesinde gonca gül biter
Anda garip garip bülbüller öter
Bunda ayrılık var ölümden beter
Niçin gitmez Yıldızdağı dumanın

Ben de bildim şu dağların şahısın
Gerçek erenlerin nazargâhısın
Abdal Pir Sultan'ın seyrangâhısın
Niçin gitmez Yıldızdağı dumanın

*

Karşıdan görünen ne güzel yayla
Bir dem süremedim giderim böyle
Ala gözlü pirim sen himmet eyle
Ben de bu yayladan Şaha giderim

Eğer göverüben bostan olursam
Şu halkın diline destan olursam
Kara toprak senden üstün olursam
Bende bu yayladan Şaha giderim

Bir bölük turnaya sökün dediler
Yürekteki derdi dökün dediler
Yayladan ötesi yakın dediler
Ben de bu yayladan Şaha giderim

Dost elinden dolu içmiş deliyim
Üstü kan köpüklü meşeseliyim
Ben bir yol oğluyum yol sefiliyim
Ben de bu yayladan Şaha giderim

Pir Sultan Abdal'ım dünya durulmaz
Gitti giden ömür geri dönülmez
Gözlerim de Şah yolundan ayrılmaz
Ben de bu yayladan Şaha giderim

*

Gam elinden benim zülfü siyahım
Peygân değdi sinem yaralandı gel
Suna başın için ağlatma beni
Bugün sevda candan aralandı gel

Gamdan hisar oldu mekânım yurdum
İşitmez avazım dinlemez virdim
Bir değil beş değil on değil derdim
Düğümler baş verdi sıralandı gel

Hasretine vasıl olam mı böyle
Mecnun'a da bâkıy kalır mı Leylâ
Ölümlü dünyadır gel helâl eyle
Yüklendi barhanam kiralandı gel

Pir Sultan Abdal'ım haftada ayda
Günler gelir geçer bulunmaz fayda
Gönül Hak arzular canım hayhayda
Toprağım üstüme kürelendi gel

*

Bu yalan dünyaya geldim giderim
Gönül senden özge yar bulamadım
Yaralandım al kanlara bulandım
Elimin kanını yur bulamadım

Güzel olan neyler altın akçayı
Ârif olan düzer türlü bohçayı
Vücudumda seyreyledim bahçeyi
Dosta el değmedik nar bulamadım

Felek kırdı benim kolum kanadım
Baykuş gibi viranlarda tünedim
Bugün üç güzelin nabzın denedim
Can feda yoluna der bulamadım

Pir Sultan Abdal'ım dağlar ben olsam
Üstü mor sümbüllü bağlar ben olsam
Âlem çiçek olsa arı ben olsam
Dost dilinden tatlı bal bulamadım

*

Yel esti mi aşka gelir sallanır
Mart ayında yeşillenir ağaçlar
Kıpkırmızı donlar giyer allanır
Hû dost çağırır hallenir ağaçlar

Çiçek açar domur domur dal verir
Kimi uzar birbirine el verir
Kimi meyve verir kimi gül verir
Kuşlar üstünde sallanır ağaçlar

Yaz baharda bahçe ile bağ ile
Kaba çamın gürlemesi dal ile
Koç yiğidin eğlenmesi yâr ile
Mahabbet eyler eğlenir ağaçlar

Pir Sultan Abdal'ım Hatâyî Şahım
Âdem için ne halketmiş Allâh'ım
Güz gelince solar yaprağın dalın
Vakti geldi mi sulanır ağaçlar

*

Dağdan kütür kütür hezen indirir
İndirir de ateşlere yandırır
Her evin devliğin öküz döndürür
İrencberler hoşça tutun öküzü

Öküzün damını alçacık yapın
Yaş koman altında, kuruluk sepin
Koşumdan koşuma gözlerin öpün
İrencberler hoşça tutun öküzü

Pir Sultan'ım der ki kaynar coşunca
Tekne hamır kalmaz ekmek pişince
Âdem At'öküzün çifte koşunca
İrencberler hoşça tutun öküzü